

5

BEZPIECZNE KONTO NA FACEBOOKU

CEL: nauka zakładania bezpiecznego konta na serwisie społecznościowym, refleksja nad publikowaniem w sieci

TREŚĆ: rodzaje serwisów społecznościowych, na których bywają dzieci, opcje facebooka, zasady bezpiecznego zakładania konta

METODY: dyskusja, praca grupowa online

1. Zanim założysz konto na Facebooku

Treść: rodzaje serwisów społecznościowych, na których bywają dzieci, opcje facebooka, zasady bezpiecznego zakładania konta

Metody: dyskusja, praca grupowa online

- I. Nauczyciel wprowadza temat zadając uczniom pytania:
  - Jakie serwisy społecznościowe znacie?*
  - Czy korzystacie z serwisów społecznościowych? Z jakich?
  - Jak dużo czasu na nich spędzacie?
  - Ilu znajomych macie?
  - Co publikujecie i co publikują inni?
  - Co wam się tam najbardziej podoba? Co najmniej?

- II. Nauczyciel proponuje uczniom, że teraz założą wspólnie z nimi konto klasy na Facebooku, krok po kroku analizując podejmowane decyzje. Dzięki temu dowiedzą się, jak można zadbać o prywatność i bezpieczeństwo ustawień użytkownika. Uczniowie mają ogląd pulpitu komputera nauczyciela na tablicy interaktywnej lub na ścianie (widok z rzutnika). Dopóki uczniowie nie skończyli 13 lat, zgodnie z regulaminem, nie mogą zakładać własnego konta. Jednak jest to dobry moment, żeby dowiedzieć się, jak mądrze i świadomie korzystać z serwisów społecznościowych. Ważne: nauczyciel powinien uważnie przeczytać regulamin dla nowych użytkowników Facebooka i zaznaczyć kolorem najważniejsze informacje, których powinny być świadome dzieci. Należy wytłumaczyć dzieciom m.in. co to znaczy, że “użytkownik przyznaje nam niewyłączną, zbywalną, obejmującą prawo do udzielania sublicencji, bezpłatną, światową licencję zezwalającą na wykorzystanie wszelkich treści objętych prawem własności intelektualnej publikowanych przez niego w ramach serwisu Facebook lub w związku z nim (Licencja IP). Licencja IP wygasa wraz z usunięciem przez użytkownika treści objętych prawami własności intelektualnej lub konta, o ile treści te nie zostały udostępnione innym osobom, które ich nie usunęły.” W praktyce oznacza to, że raz upubliczniona informacja, zdjęcie, itp. przestają być naszym dobrem prywatnym, musimy zatem bardzo uważać, co udostępniamy.

- III. Kroki do założenia bezpiecznego konta:
  1. Otwieramy stronę: <https://www.facebook.com/> - po prawej stronie mamy rubrykę do rejestracji.
  2. Podajemy nazwę klasy w rubrykach ‘imię’ i ‘nazwisko’. Nie możemy podawać się za kogoś innego. Są osoby, które wpisują swoje nazwiska w sposób skrócony lub przekreślony, żeby nikt spoza grona znajomych nie mógł ich odnaleźć w wyszukiwarce.
  3. Podajemy aktualny nr telefonu lub adres e-mail, które potrzebne są jako zabezpieczenie i sprawdzenie naszej tożsamości, gdy zajdzie podejrzenie, że nieuprawniona osoba próbuje zalogować się na nasze konto. Telefon i adres e-mail będzie można zawsze zmienić.
  4. Podajemy datę urodzenia osoby, która jest faktycznym użytkownikiem konta / administratorem fanpage’a, co pozwala zweryfikować nasz wiek.
  5. Wymyślamy hasło, które jest ‘mocne’, to znaczy będzie bardzo trudne do odgadnięcia zarówno przez naszych znajomych, jak i program hakerski, który podstawia słowa ze słownika.
  6. Wciśnięcie przycisku ‘zarejestruj’ oznacza zgodę na regulamin. Regulaminu nie można zbagatelizować.
  7. Następnie wybierz opcje w ‘Centrum pomocy’, które uważacie za najistotniejsze i omówicie z klasą. Warta przeczytania jest też krótka lista ‘rozpowszechnionych mitów na temat Facebooka’.

8. Aby stworzyć konto, należy zakończyć proces rejestracji i potwierdzić telefon lub adres e-mail.
9. Następnie można się zalogować i wypełnić profil. Jakie zdjęcie będzie najbezpieczniejsze? Może logo szkoły? Może ja w okularach przeciwsłonecznych? Jakie informacje chcę podać na swój temat i nie będę tego później żałować?
10. Zanim zamieścimy jakiegokolwiek informacje na nasz temat, naprawdę warto zapoznać się z zasadami Facebooka dotyczącymi zabezpieczeń konta i ustawień prywatności:
<https://www.facebook.com/about/basics/>
11. W ustawieniach prywatności proponujemy pokazywać jak najmniej całemu światu. Zatem zaczynamy od wejścia na <https://www.facebook.com/settings> i kliknięcia w lewym pasku na 'prywatność'. Tutaj ustaw: kto zobaczy Twoje posty – znajomi albo 'ustawienie niestandardowe' (oznacza to, że musimy edytować, komu damy uprawnienia do oglądania naszych wiadomości). Kto się może z Tobą kontaktować i kto mnie może wyszukać? Należy się nad tym zastanowić. Jeśli nie chcę być łatwo wyszukany na facebooku, to najbezpieczniejszą opcją są 'znajomi' lub 'znajomi znajomych' (ta druga oznacza, że nasz profil będzie widoczny dla obcych osób, którzy są w kontaktach naszych znajomych).
12. Podobnie analizujemy opcję 'oś czasu i oznaczanie'. Oznaczanie oznacza podpisywanie imieniem i nazwiskiem twarzy rozpoznanej na zdjęciu, które ktoś publikuje na swojej 'ścianie'. Warto zobaczyć na przykładach, na czym to polega i przedyskutować konsekwencje nadmiernego oznaczania zdjęć. Według regulaminu nie można oznaczać zdjęć nazwiskiem użytkownika bez jego zgody.
13. Kolejnym ważnym krokiem jest 'blokowanie'. Tutaj z powodzeniem możemy zablokować dostęp do naszego profilu, czyli wgląd na naszą oś czasu, jak i wysyłanie do nas wiadomości i zaczepki, osobom, przez które czujemy się nękani. Należy też uważać na mnóstwo aplikacji, czyli rozmaitych gier, które wysyłają nam zaproszenia. Nie musimy otrzymywać zaproszeń do tych aplikacji, ani widzieć ich wpisów na naszej osi czasu – wystarczy je zablokować. Jeżeli chcesz grać, ale nie chcesz, żeby wszyscy widzieli informacje o tym na Twojej osi czasu, możesz ustawić opcję 'zawsze graj anonimowo' w "aplikacje". Coraz częściej zdarzają się na Facebooku aplikacje, które podszywając się pod nasze konto publikują na tablicach publicznych i tablicach grup jaka aplikacja miała dostęp do Twojego konta, po czym ją zablokować (w ustawieniach prywatności – aplikacje, widzimy, którym wydajemy zgodę na publikowanie dla określonego grona).
14. Następnie możemy zacząć fascynującą przygodę z Facebookiem. Należy jednak pamiętać o zasadach bezpieczeństwa. Zaproś znajomych z klasy, niekoniecznie rodzinę i koleżanki mamy. Nie przyjmuj zaproszeń od osób, których nie znasz, ani nie reaguj na ich zaczepki. To się może źle skończyć. Lepiej mieć małą grupkę zaufanych przyjaciół niż wielu 'znajomych', wśród których znajdują się 'trolle' lub 'hejterzy'. Gdy raz już zaprosi się kogoś do znajomych, zwykle nie wypada tego kogoś wykasowywać, ale jeśli trzeba, nie wahaj się tego zrobić. Można dzielić znajomych na bliższych i dalszych i decydować kto ma dostęp do jakich informacji.
15. Pomyśl zanim cokolwiek obublikujesz na swojej lub czyjejs 'ścianie'. Czy nie będziesz tego za jakiś czas żałować? Czy treść lub zdjęcie nie ranią lub drażnią innych? Czy zdjęcie nie pokazuje zbyt wiele? Nigdy nie upubliczniaj na 'ścianie' wrażliwych danych – takie informacje nie znikają już z sieci. Zawsze też sprawdź w prawym górnym rogu przy wiadomości, jaki jest jej status – publiczna, do znajomych, czy niestandardowe ustawienia.

* Serwis społecznościowy to portal, w ramach którego zarejestrowani użytkownicy mogą tworzyć sieci i grupy, dzielić się wiadomościami i zdjęciami oraz korzystać z aplikacji. Z wymienionych poniżej serwisów mogą korzystać jedynie osoby, które ukończyły 13 lat. Cytując badania Megapanel

PBI z 2013 r. (cytowane w publikacji Fundacji Orange), aż 70% dzieci w wieku 7-14 lat korzysta aktywnie z Facebooka. Można przypuszczać, że wiele dzieci podaje nieprawdziwy wiek podczas rejestracji. Wydaje się, że wielu rodzicom to nie przeszkadza, że ich dzieci mają własne konta na serwisach społecznościowych.

Najbardziej znanym serwisem społecznościowym jest **Facebook, który ma około 1 mld użytkowników na całym świecie.**

YouTube – najbardziej znany portal z wideofilmami. Jeśli mamy konto na Google, to najczęściej jesteśmy na nim automatycznie zalogowani. Mamy od razu przypisany swój kanał, gdzie można zamieszczać filmiki – albo prywatnie (wtedy filmik obejrzą tylko ci, którym udostępnisz link, ale można też go nie udostępniać nikomu), albo publicznie. Można też wyłączyć komentarze pod filmikiem w ustawieniach w momencie publikowania na swoim kanale. Jest możliwość subskrybowania kanałów innych użytkowników (pokazuje się to wtedy w propozycjach). YouTube udostępnił też opcję wrzucania filmików w trybie stream (na żywo). Telefony komórkowe z androidem mają już takie aplikacje, które pozwalają na bezpośrednie wrzucanie filmików w trybie „na żywo”.

Inne serwisy:

Snapchat – komunikator dostępny na urządzenia mobilne z systemem Android oraz na iPhone. Umożliwia on wysyłanie zdjęć, filmów wideo oraz rysunków do pojedynczych kontaktów lub wielu osób jednocześnie. Odbiorca widzi wiadomość maksymalnie przez 10 sekund, następnie wiadomość ta ulega samozniszczeniu.

Ask.fm – serwis społecznościowy Questions and Answers (Pytania i Odpowiedzi), w ramach którego zarejestrowani użytkownicy mogą zadawać innym pytania oraz na nie odpowiadać. Zadawanie pytań wymaga rejestracji, ale pytania mogą pozostać anonimowe.

Tumblr.com – platforma mikroblogowa. Pozwala użytkownikom tworzyć wpisy w kategoriach: tekst, obrazek, klip wideo, plik dźwiękowy, link, cytaty, dialog.

Instagram.com – fotograficzny serwis społecznościowy hostingu zdjęć, połączony z aplikacją o tej samej nazwie (dostępną obecnie na systemy operacyjne Windows Phone, iOS oraz Android), który umożliwia użytkownikom robienie zdjęć i filmów, stosowanie do nich filtrów cyfrowych oraz udostępnianie ich w różnych serwisach społecznościowych.

Twitter.com – Serwis udostępniający możliwość mikroblogowania. Użytkownik może przez stronę www lub sms „ćwierkać” (od ‘tweet’), ale wiadomość ma mieć nie więcej niż 140 znaków.

Pinterest.com – serwis społecznościowy przeznaczony do kolekcjonowania i porządkowania zebranych materiałów wizualnych.

Twitch – kanał dla graczy (i nie tylko) chcących obserwować, jak inni grają w różne gry – jest stream na żywo, można komentować, zadawać pytania; oferuje nie tylko obraz, ale i dźwięk (osoba udostępniająca stream może komentować to, co robi).

Autorki: Dorota Kondrat i Agnieszka Taper

Publikacja stworzona przez Fundację Instytut Edukacji Kreatywnej – INEK w 2015 r.

Projekt „Z kamerą u dzieci buszujących w sieci” realizowany jest w ramach programu dotacji Bezpiecznie Tu i Tam Fundacji Orange.

Licencja: Creative Commons Uznanie autorstwa-Użycie niekomercyjne-Na tych samych warunkach 3.0 Polska